

სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის ასაკამდე ჩადენილი
დანაშაულებრივი ქცევა და მისი პრევენციის სამართლებრივი მექანიზმები

თამარი კვესელავა

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სისხლის
სამართლის ფაკულტეტზე მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების
შესაბამისად*

სისხლის სამართალი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: მიხეილ გაბუნია, სამართლის დოქტორი

თანახელმძღვანელი: თემურ შენგელაია, სამართლის დოქტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

„როგორც წარმოდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

თამარი კვესელავა

/ თ. კვესელავა/

19/06/2026 წ.

აბსტრაქტი

წინამდებარე სამაგისტრო ნაშრომი ეხება სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის ასაკამდე ჩადენილ დანაშაულებრივ ქცევას და მის პრევენციის მექანიზმების ანალიზს. კვლევის მიზანია არასრულწლოვანთა ადრეული დევიაციური ქცევის გამომწვევი ფაქტორების იდენტიფიცირება და იმ სამართლებრივი ინსტრუმენტების შეფასება, რომლებიც სახელმწიფოს გააჩნია ამგვარი ქცევის პრევენციისათვის. ნაშრომში გაანალიზებულია როგორც ეროვნული სამართლებრივი ჩარჩო, ისე საერთაშორისო გამოცდილება არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულებისა და პრევენციის პოლიტიკის სფეროში.

კვლევის ფარგლებში ყურადღება გამახვილებულია სოციალურ, ოჯახურ და გარემო ფაქტორებზე, რომლებიც გავლენას ახდენს არასრულწლოვანთა ქცევით მოდელზე და ზრდის დანაშაულის ჩადენის რისკს. ასევე შეფასებულია არსებული პრევენციული მექანიზმების ეფექტიანობა და მათი პრაქტიკაში განხორციელებს პრობლემები.

ნაშრომში გამოყენებულია შედარებით-სამართლებრივი, აღწერილობით-მიმოხილვითი მეთოდები, ასევე დოგმატური სამართლებრივი ანალიზი. შესწავლილია ეროვნული და საერთაშორისო სამართლებრივი აქტები, სამეცნიერო ლიტერატურა და პრაქტიკული გამოცდილება, რაც უზრუნველყოფს კვლევის კომპლექსურ და სისტემურ შეფასებას.

კვლევის შედეგები აჩვენებს, რომ ადრეული ჩარევა, მრავალდარგობრივი მიდგომა და ბავშვის საუკეთესო ინტერესებზე ორიენტირებული პოლიტიკა მნიშვნელოვნად ამცირებს რეციდივისა და მძიმე დანაშაულში ჩართვის რისკს. ნაშრომით დადგენილია, რომ ეფექტიანი პრევენციისთვის აუცილებელია სამართლებრივი, სოციალური და საგანმანათლებლო სისტემების კოორდინირებული მუშაობა და პრევენციული ღონისძიებების გაძლიერება ადრეულ ეტაპზე.

საკვანძო სიტყვები: არასრულწლოვანი; დევნიაციური ქცევა;
სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის ასაკი; დანაშაულის პრევენცია;
სოციალური ფაქტორები; არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულება; რეციდივი.

Abstract

This master's thesis examines criminal behavior committed prior to the age of criminal responsibility and analyzes the mechanisms for its prevention. The aim of the research is to identify the factors contributing to early juvenile deviant behavior and to assess the legal instruments available to the state for preventing such conduct. The thesis analyzes both the national legal framework and international experience in the field of juvenile justice and crime prevention policy.

Within the scope of the study, particular attention is paid to social, familial and environmental factors that influence juvenile behavioral patterns and increase the risk of offending. The effectiveness of existing preventive mechanisms and the challenges associated with their practical implementation are also evaluated.

The research employs comparative legal analysis, descriptive-review methods, and dogmatic legal analysis. National and international legal acts, academic literature, and practical experiences are examined, ensuring a comprehensive and systematic assessment of the issue.

The findings of the study indicate that early intervention, a multidisciplinary approach, and policies oriented toward the best interests of the child significantly reduce the risk of recidivism and involvement in serious crime. The thesis concludes that effective prevention requires coordinated efforts among legal, social, and educational systems, as well as the strengthening of preventive measures at an early stage.

Keywords: juvenile; deviant behavior; age of criminal responsibility; crime prevention; social factors; juvenile justice; recidivism.